

Jij en de Bijbel

Bijbelverhaal, Sam en Anne, wist je dat, puzzelen en internetten

De koppige Farao

Nadat Mozes en Aaron bij de Farao waren geweest, was het leven van de Israëlieten veel slechter geworden in plaats van beter. Ze moesten nog veel harder werken, kregen nog meer slagen met de zweep. Ze dachten dat God hen in steek had gelaten. Maar God wist wat Hij zou doen. Deze Farao moest leren dat er maar één God is. Die zou hem leren dat hij moest gehoorzamen, want hij mocht Gods volk niet in slavernij houden. Zo begon een lange vreselijke strijd tussen God en de Farao. De Farao wilde zijn macht niet zomaar opgeven. Zijn land werd totaal door God verwoest. Dat kon hem niet schelen, totdat hij er zelf last van kreeg. Toen werd hij bang en gaf hij het volk toestemming te vertrekken. Maar zodra het weer wat beter met hem ging, werd de Farao weer koppig en verbrak hij zijn belofte. Zijn priesters vertelden hem dat hij streed tegen de machtigste God van de wereld, en hem maar beter kon gehoorzamen. Zelfs zijn raadgevers smeekten hem de Israëlieten te laten gaan. Ze zeiden: "Begrijpt u het dan niet? Egypte wordt te gronde gericht!". Maar hij luisterde niet. Iedereen had hem langzamerhand in de steek gelaten. Zijn eigen volk leed verschrikkelijk. Het water veranderde in bloed, de dag veranderde in nacht, hagelstenen hadden al het koren stuk geslagen. Het land was overspoeld door kikkers, steekvliegen, sprinkhanen. De dieren en planten in het land waren dood. Mensen waren ziek geworden. En toch gaf de Farao het niet op. Nog dacht hij dat hij machtiger was dan God. Maar God wist hoe zijn weerstand gebroken zou worden. Er zou nog één vreselijke plaag komen, zo erg dat deze koppige Farao God eindelijk zou gehoorzamen. Maar God deed dit vreselijke niet zomaar. Mozes moest weer naar hem toe gaan en hem ernstig waarschuwen. Hij kreeg nog een laatste kans. God wist dat hij niet zou gehoorzamen, en vertelde Mozes dat de Israëlieten iets bijzonders moesten doen. Zij moesten zich klaarmaken voor het vertrek. De Farao zou het volk eindelijk laten gaan. Het zou een bijzondere nacht worden. Blijheid voor de Israëlieten, maar grote wanhoop en diep verdriet voor de Egyptenaren. De Israëlieten mochten niet zomaar weg, ze moesten eerst laten zien dat zij God geloofden en Hem wilden gehoorzamen. Wat gebeurde er allemaal in die bijzondere nacht? Dat lees je de volgende keer.

N.D.

"Kwek, kwek!" Waar kwam dat geluid vandaan? Sam en Anne liepen langs een moeras, niet ver van huis. Zij stonden stil en luisterden. "Kwek, kwek!" Ze speurden de omgeving af en ineens zagen ze een kopje boven water, dat plotseling weer verdween. "Kikkers!" riepen ze enthousiast, en ja, hoor, na een poosje kwamen er weer kwekkende kopjes uit het water tevoorschijn.

Thuis gekomen vroeg Anna waarom ze daar niet eerder kikkers gezien hadden. Sam wist het: "Zij zijn pas uit hun winterslaap gekomen." Papa beaamde dat. "En, weet je hoe zij de winter overleven? Ze begraven zich onder de modder of een dikke laag bladeren." "Maar," wilde Sam weten, "hoe kunnen ze dan ademen?" "Dat is echt een wonder: ze ademen door hun huid! Ook water nemen ze op door de huid. Zo heeft God ze gemaakt." Mama begon te zingen:

"Er zaten zeven kikkertjes al in een boerensloot
De sloot was toegevroren, de kikkertjes halfe dood
Ze kwekten niet, ze kwaakten niet, van honger en verdriet
Er zaten zeven kikkertjes al in een boerensloot"

Anna was echt nieuwsgierig geworden, en leende van school een boek over amfibieën. Daarin las ze dat kikkers een heel dunne huid hebben, die ze tegen de zon moet beschermen. Daarom zijn ze meestal in vochtige gebieden te vinden. Ze las ook dat ze hun huidkleur kunnen veranderen om bij hun omgeving te passen. Ze hebben dus schutkleuren. Kijkend naar de plaatjes dacht Anna terug aan de nijlpaarden, die ze in Afrika op safari had gezien; ook hun ogen en neusgaten staken boven het water uit.

Twee weken later gingen Sam en Anna met een jampot en net op kikkervisjesjacht. Het water van het moeras wemelde nu van die kleine, zwarte dier-tjes; en het duurde niet lang voordat zij hun net gevuld hadden. En toen gebeurde het! Sam deed een misstap en viel in het water! Weg kikkervisjes!

Gelukkig kon Anna de pot weer vinden, maar van opnieuw vangen kon op dat moment geen sprake zijn. Mama was niet echt blij met die kletsnatte Sam, maar ze had ook wel een beetje medelijden met hem: "Volgende keer beter!" zei ze, terwijl ze hem een knuffel gaf.

C.T.

Wist je dat?

Speelgoed

In december kwamen er stapels folders, die vol stonden met allerlei prachtig speelgoed, door de brievenbus. Er werden ook een paar bijzondere nieuwe bordspellen uitgegeven. Maar is al dat speelgoed wel zo modern? Nou, nee! Het meeste stamt eigenlijk uit oeroude tijden. In alle tijden hebben kinderen gespeeld. In de Bijbel lezen we "dat de pleinen van de stad vol zijn van jongens en meisjes, die daar spelen". Bij opgravingen zijn in kindergraven kleipoppen, houtenbeestjes, natuurstenen knikkers en tollen van gebakken klei gevonden. Baby's hadden zelfs al een rammelaar. Al waren die niet alleen om mee te spelen; ze moesten ook de boze geesten en wilde dieren op een afstand houden. Ook de bal is geen uitvinding van onze tijd. Op rotsschilderingen zijn ballende kinderen te zien. In de Bijbel was de bal ook bekend: Jesaja heeft het over "wegrollen als een bal". De ballen werden gemaakt van dierenblazen. Heel vroeger kon je speelgoed niet zomaar in een winkel kopen. Ouders, maar ook kinderen maakten alles zelf. Ze gebruikten klei, steentjes, botjes en hout. Op een stuk hout of op de grond tekenden ze een mooi speelveld. Steentjes waren goede pionnen. Van botjes maakten ze dobbelstenen. Ook wapens werden als speelgoed gebruikt. Kinderen kregen een kleine pijl en boog en een werpslinger om mee te spelen. Wie kon een pijl het verst weg schieten, of een steentje het verst weg slingeren? Zo leerden kinderen al spelend met wapens om te gaan. Rijke mensen lieten een mooi beschilderd houten speelbord maken. Een bekend spel in de tijd van de Farao's heette 'senet'. Het spel was toen net zo bekend als schaken nu. Daarom nam niemand de moeite de spelregels op te schrijven. We weten daarom niet hoe het precies gespeeld moet worden. Spellmakers van nu hebben het zo goed mogelijk nagemaakt. Het stond in sommige folders als 'Nieuw spel'. Het lijkt wel een beetje op backgammon. Een ander oud bekend spel was het molenspel. Archeologen hebben een stuk klei met een molenspel van ongeveer 4000 jaar oud gevonden. Op een site kun je het molenspel spelen. Kijk op de volgende bladzijde en probeer het maar!

N.D.

Afbeeldingen: links: gelkinghe.web-log.nl; rechts: senetspel.be

Internet

Op www.kikkersite.nl vind je van alles over kikkers. Hier kun je ook een leuke online puzzel maken.

Een andere leuke site, met veel foto's van kikkers is:

<http://users.telenet.be/cha.go1/kikkertekst.html>

Het molenspel kun je spelen op www.evengamen.nl/spellen.php?type=spellen&spellen=Molenspel&id=1141

Op de site van Nederlands Museum Kinderwereld wordt meer verteld over speelgoed uit de oude tijd: www.kinderwereld.net/speelgoed.htm

GOED OF FOUT ?

Geef bij de zinnen over het Bijbelverhaal aan of ze goed of fout zijn. Als je het helemaal goed gedaan hebt, lees je de namen van de ouders van Mozes. Succes!

- 1 Een kikker is een amfibie.
- 2 Kikkers halen adem door hun huid.
- 3 Kikkers hebben geen longen.
- 4 Kikkers leggen hun eieren in lange rijen.
- 5 De eitjes van de kikker noemen we kikkerdriil.
- 6 Een volwassen kikker eet vooral algen.
- 7 Kikkers hebben een lange roltong.
- 8 Kikkers zijn warmbloedig.
- 9 Kikkers houden een winterslaap.
- 10 Reigers, ooievaars en snoeken eten kikkers.
- 11 Kikkers kunnen geen kleuren zien.
- 12 Kikkers hebben 4 vingers en 5 tenen.
- 13 Alle kikkersoorten zijn beschermd in Nederland.

goed	fout
G	H
R	K
L	O
R	E
N	O
M	E
K	A
B	I
K	W
K	G
S	E
R	T
Z	S

Oplissing:.....